

ВИКОРИСТАННЯ ІКТ-ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ГАЛУЗІ ЯК ЗАСІБ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ

Андрій ДРОБІН,

старший викладач кафедри інформаційно-комунікаційних технологій та безпечного освітнього середовища комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського», кандидат педагогічних наук;

Любов ДИМКОВА,

вчитель англійської та німецької мов Ліцею №12 Олександрійської міської ради Кіровоградської області, учитель-методист;

Юлія КАРАБАШ,

вчитель української мови та літератури Ліцею №12 Олександрійської міської ради Кіровоградської області

Вітчизняна освіта останні п'ятдесят років перебуває у процесі перманентного реформування, зумовленого глобальними зовнішніми факторами. На сучасному історичному етапі саме глобальні тенденції в соціумі запустили створення та реалізацію Концепції НУШ [2], розробку та впровадження нових освітніх стандартів [1]. Ці процеси вимагають приділення особливої уваги роботі з інформацією, комунікаціям, саморозвитку, впровадженню сучасних технологій, що забезпечують формування загальних компетентностей учня: інформаційної, комунікативної та самоорганізації. Одне з головних завдань реформи – успішно соціалізувати дитину, тобто навчити дитину вчитися, зацікавити її, допомогти застосовувати на практиці теоретичні знання, спираючись на життєвий досвід, адаптуватися до постійного світу, що змінюється. Іншим завданням реформи освіти є підготовка школяра до повсякденного життя у сучасному інформаційному суспільстві, що спричинено глобальною інформатизацією суспільства.

При цьому, однією з найгостріших проблем вітчизняної освіти останніх років є зниження мотивації та зацікавленості дітей у навчанні. Про це відмічав ще В.О. Сухомлинський: «Усі наші задуми, пошуки і побудови перетворюються на порох, якщо немає дитячого бажання вчитися» [3, с.164]. Найбільшим демотиватором в сучасному освітньому процесі є смартфон у руках учня, причому і для учня, і для педагога. Комп'ютерні ігри, інтернет цікавлять дітей значно більше, ніж домашні завдання та цілі уроку.

Як спланувати та здійснити освітню діяльність так, щоб і педагог отримав моральне задоволення, і діти були на уроці, а не занурені в себе, в підрахунок гав чи смартфон? Потрібно переосмислити планування і проведення уроку, нові його форми.

Урок є основною організаційною формою навчання. Яку мету ставить перед собою вчитель на уроці? Звісно, це засвоєння знань, вироблення умінь у межах навчальної теми, формування загальних, предметних, наскрізних та ключових компетентностей. Безумовно, кожного вчителя сьогодні турбує питання – як пробудити інтерес учнів до знань і не дати їм з часом згаснути, як зробити процес навчання привабливим?

Будь-який учитель – і молодий, і досвідченіший розуміє, що сьогодні треба по-іншому будувати освітній процес, шукати нові прийоми роботи, нестандартні форми навчання, використовувати нові технології. Пробуджувати інтерес учнів до навчання треба пов'язуючи навчальний матеріал з новизною, яскравою наочністю, захопленістю і цікавістю, несподіваними порівняннями, новими аспектами подачі матеріалу, зі зміною прийомів діяльності, з емоційним впливом на учнів.

Сьогодні педагога хвилює також проблема предметної роз'єднаності, яка стає однією з причин фрагментарності світогляду учня, тоді як у сучасному світі переважають тенденції до економічної, політичної, культурної, інформаційної, дисциплінарної інтеграції. Таким чином, «самостійність» навчальних дисциплін, їхні слабкі зв'язки породжують серйозні труднощі у формуванні у дитини цілісної картини світу.

Подолання окреслених проблем досягається у практиці сучасного педагога комбінуванням різних форм, методів, прийомів, підходів до організації освітнього процесу. Одним із таких комбінованих варіантів є інтегрований (бінарний) урок із використанням ІКТ, головною метою якого є вирішення проблеми роз'єднаності у навчальному процесі, а також мотивації пізнавального інтересу дитини.

Що таке інтегрований урок? Це одна з форм інтеграції навчальних дисциплін, формування міжпредметних зв'язків із використанням синтезу різних педагогічних технологій, що дозволяє реалізувати цілі та завдання даного уроку. Зміст цього уроку будується на міжпредметному матеріалі, відібраному з певних педагогічних підстав.

За формою проведення, інтегрований урок – це нетрадиційний вид уроку, який ведуть два або більше вчителів-предметників. Він дозволяє вирішувати низку завдань, які дуже складно реалізуються в рамках традиційного уроку:

- мотиваційну (посилення інтересу за рахунок нестандартної форми уроку);
- інтеграційну (розкриття змісту навчальних понять, що застосовуються у різних предметних галузях, розкриття реальних міжпредметних зв'язків та їх використання при вирішенні практичних завдань);
- навчально-пізнавальну (освоєння учнями елементів логічної, методологічної, загальнонавчальної діяльності; формування досвіду у плануванні, аналізі, рефлексії, здійсненні самооцінки);
- інформаційну (формування умінь роботи з інформацією: пошук, аналіз, відбір, перетворення, збереження та передача);
- комунікативну (розвиток способів взаємодії учнів з навколишніми та віддаленими подіями та людьми; формування навичок спілкування, роботи в групі, колективі).

Будь-яка предметна область підходить для проведення інтегрованих уроків з використанням ІКТ, оскільки зміст будь-якого шкільного предмета може розглядатися як робота з інформацією того чи іншого виду. А створення, аналіз,

обробка та використання інформації є одним із основоположних трендів сучасної цивілізації.

Завдяки застосуванню інтегрованого підходу вчитель має можливість сформулювати в учнів як розуміння предмета, так і вміння застосовувати і закріплювати отримані знання щодо інших предметів, а учні – можливість зрозуміти, що отримані знання з предметів тісно взаємопов'язані і можуть стати в нагоді у повсякденному житті.

Як приклад реалізації інтегрованого (бінарного) уроку з використанням інформаційно-комунікаційних технологій пропонуємо розглянути розробку бінарного уроку з української літератури та англійської мови у 8 класі «Леся Українка».

Бінарний урок з української літератури та англійської мови 8 клас

Тема. Леся Українка. Життя поетеси, її мужність і сила духу. Потужне ліричне начало, романтичність, волелюбність, оптимізм, мрія і дійсність як провідні мотиви. Тема гармонійного єднання людини з природою в поезії «Давня весна».

Theme: My Favourite Ukrainian Writer. Lesia Ukrainka.

Мета:

- поглибити знання учнів про життя і творчість мужньої поетеси Лесі Українки, ознайомити із літературно-меморіальними музеями письменниці під час віртуальної екскурсії;
- набувати компетентності у роботі з сучасними ІКТ та цифровими технологіями; проаналізувати її програмовий твір;
- формувати здатність бачити красу природи, людини, передавати її засобами поетичної мови;
- удосконалювати вміння сприймати текст на слух, виразно читати і аналізувати поетичний твір, висловлювати власні думки щодо прочитаного або почутого;
- розвивати творчу уяву; виховувати любов до мистецтва, природи, весни.

Objectives: to develop reading, speaking and listening skills, critical thinking, to teach students to ask general and special questions, to give short factual information about his/her favourite Ukrainian writer.

Vocabulary: adjectives, describing personality, thing, nature;

Reading: jigsaw reading, thinking about the sequence of events

Speaking: to ask questions and to give some facts about Lesia Ukrainka's life, give opinion of the poem

Writing: to write own poem

Спільна мета:

- посилити мотивацію до предметів галузі «мови та література»;
- розкрити та закріпити на практиці інтегровані мовно-комунікативні зв'язки між українською та англійською мовою при описі подій, діалозі, формулюванні запитань та відповідей на них за матеріалами уроку;
- формувати вміння і навички навчально-пізнавальної діяльності в частині аналізу матеріалу, виділення головного та другорядного, формулювання власної

думки та ставлення до матеріалу, здійснення самооцінки власних досягнень та планування подальшої діяльності, розвивати критичне та системне мислення;

- формувати інформаційно-цифрову компетентність в частині роботи з інформацією (джерелами подання, аналізу, збереження, перетворення та передачі), роботою з сучасними цифровими засобами (стаціонарними та мобільними) та мережею інтернет;

- формувати комунікативну компетентність – уміння та навички взаємодії у колективі, групі, вміння спілкуватись, аргументовано висловлювати власну думку.

Цілі уроку.

Учні повинні знати: найголовніші відомості про письменницю та її поетичну творчість; зміст понять «композиція», «експозиція», «розв'язка».

Учні повинні вміти: виразно і вдумливо читати поезію «Давня весна»; з'ясовувати ідейно-художню цінність поезії; аналізувати її, враховуючи жанрові особливості; знаходити художні засоби в тексті.

Outcomes: by the end of the lesson Ps will be able to talk about Lesia Ukrainka and give opinion of the poem “Bygone Spring”

Методи та прийоми: слово вчителя, бесіда, «Мікрофон», «Інформаційне гроно», тест, усна рефлексія.

Тип уроку: урок вивчення нового матеріалу.

Обладнання: портрет Лесі Українки, мультимедійний комплекс, ширококутовий інтернет, дидактичний матеріал (тестові завдання).

Materials: sheets of paper with the template of ODE, glossary with adjectives, stripes with the text.

Тип уроку: засвоєння нових знань.

А в моєму серці співає весна...
Spring sings in my heart...

Перебіг уроку

I. Організаційний момент. Оголошення теми і мети уроку. (1 хв.)

Учитель української літератури: - Добрий день, шановні учні. Приємно знову зустрітися з вами. Сьогодні ми проведемо незвичайний урок. Поговоримо на уроці і рідною мовою, і англійською. (Тема уроку записана на дошці. Вчитель зачитує її, акцентуючи найважливіші моменти для того, щоб в кінці уроку учні могли проаналізувати і висловитися про свою роботу на уроці).

Учитель англійської мови: - Good morning, students. Nice to see you. Today we 'll talk about one of the most famous poetess Lesia Ukrainka.. You will try to write your own poems.

II. Мотивація навчальної діяльності школярів. (1 хв.)

Учитель української літератури:

У звичайному житті вона – слабосила жінка. У літературі – титан духу, дочка Прометея, Ломикамінь, Співачка досвітніх вогнів, Одержима... Хто ж вона, Лариса Петрівна Косач, знана в усьому світі як Леся Українка? Чому всіх і досі хвилює її творчість, яка є актуальною і в наші дні? Чому її поезії впадають до глибини душі? Чому саме природа надавала їй силу та насагу? Саме про це ми і говоритимемо на сьогоднішньому уроці.

III. Сприйняття і засвоєння учнями навчального матеріалу. (20 хв.)

1. Розповідь учителя української літератури з елементами бесіди

- Що ви знаєте про поетесу?

- Які твори Лесі Українки ви пам'ятаєте із попередніх класів?

Іван Франко писав у статті про Лесю Українку: «Від часу Шевченкового «Поховайте та вставляйте, кайдани порвіте» Україна не чула такого сильного, гарячого та поетичного слова, як із уст сеї слабосилої, хворої дівчини». І ще: «Її поезія — то огнисте оскарження того гніту сваволі, під яким стогне Україна». Сама поетеса говорила:

Хто вам сказав, що я слабка,
Що я корюся долі?
Хіба тремтить моя рука?
Чи пісня й думка кволі?

Леся Українка народилася 25 лютого 1871 р. в м. Новограді-Волинському (нині Житомирська область) у родині українських інтелігентів. Батько Петро Косач був повітовим службовцем — юристом, людиною передових поглядів; мати Олена Пчілка — українською письменницею. Як жила родина?

Зараз ми відвідаємо Новоград-Волинський літературно-меморіальний музей Лесі Українки, який розташований у домі, який сім'я Косачів наймала у міщан Окружків упродовж 1870–1873 рр. Саме тут пройшли перші роки життя поетеси.

<https://lumuseum.zwiahel.info/>

Леся навчилася читати в чотири роки, а в п'ять – грала на фортепіано й навіть написала змістовний лист своєму дядькові Михайлу Драгоманову (відомий український учений та громадський діяч). У родині Косачів панувала повага до народних звичаїв і традицій.

У сім'ї Леся була другою дитиною із шести. Вона найбільше дружила зі старшим братом Михайлом. Якось узимку на свято Водохреща разом із Михайлом вона пішла на річку Стир. Леся настільки захопилася побаченим, що навіть не помітила, як замочила ноги в крижаній воді. Після того вона почала тяжко хворіти. Спочатку батьки думали, що це звичайна застуда, проте згодом київський хірург поставив страшний діагноз — туберкульоз кісток. Дівчинці в цей час ще не виповнилося і десяти років! Потім патологічний процес поширився на легені й нирки. Тож із дитинства Леся мала рішучий характер, засвоївши одне правило, яке впродовж життя її підтримувало: «Щоб не плакати, я сміялась».

З 1882 р. постійним місцем проживання сім'ї Косачів стало с. Колодяжне. Саме тут, на Волині, серед розкішної та чарівної природи формувався стиль майбутньої поетеси. До речі, любов до природи стане провідним мотивом усієї її творчості.

І зараз у нас з вами є можливість віртуально відвідати літературно-меморіальний музей-садибу у с.Колодяжному Ковельського району Волинської області, заснований 1949 р. в садибі, в якій Леся Українка прожила дитячі та юнацькі роки.

https://www.youtube.com/watch?v=sgWxjcb50r8&ab_channel=%D0%92%D0%BE%D0%BB%D0%B8%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9%D0%BC%D1%83%D0%B7%D0%B5%D0%B9

Через тяжку хворобу Леся до школи не ходила, а здобувала освіту самотужки, проявляючи феноменальні здібності. Незважаючи на постійні болі в кістках, вона й далі грала на фортепіано, малювала, знала майже всі європейські мови (більше десяти!), а в дев'ятнадцятирічному віці для молодшої сестри написала книжку «Стародавня історія східних народів», яку вже після смерті поетеси було видано як підручник для національної школи.

Свій перший вірш Леся написала в дев'ятирічному віці. Коли дівчині виповнилося двадцять два, світ побачила її перша поетична збірка «На крилах пісень», яку високо оцінив І. Франко, назвавши найвищим здобутком української літератури за 1893 рік. У 1894 р. Леся Українка відвідала свого дядька М.Драгоманова в Софії. Вона впорядкувала його бібліотеку, познайомилася з емігрантами й культурними діячами Болгарії. Повернення додому було затьмарене негласним наглядом, установленим царською охранкою. Щоразу, коли поетеса поверталася з-за кордону, по-особливому відчувала політичну неволю, про що переконливо свідчать такі її рядки: «Мені сором, що ми такі невільні, що носимо кайдани й спимо під ними спокійно. Отже, я прокинулась, і тяжко мені, і жаль, і болить...»

Щодня долаючи фізичний біль, Леся Українка виявляла неабияку мужність – писала високохудожні твори, наприклад вірш «Contra spem spero!»:

Я на гору круту, крем'яную
Буду камінь важкий підіймать
І, несучи вагу ту страшную,
Буду пісню веселу співать.

Усе життя поетеса боролася з тяжкою недугою: вона виїжджала на лікування в Карпати, до Криму, Італії, Єгипту, Грузії. Передчуваючи трагічний кінець, 1913 р. мисткиня написала заяву до бібліотеки Наукового товариства імені Шевченка прийняти її твори на депозит (на збереження).

Леся Українка померла 1 серпня 1913 р. в м. Сурамі (Грузія). Її поховано в м. Києві на Байковому кладовищі.

- А зараз ми з вами виконаємо тестові завдання на сайті «Всеосвіта» за посиланням, щоб переконатись, наскільки уважними глядачами і слухачами ви були під час уроку.

<https://vseosvita.ua/test/zhyttievyi-i-tvorchiy-shliakh-lesi-ukrainky-3191348.html>
(посилання для вчителя).

<https://vseosvita.ua/test/start/jay649>
(посилання для дітей).

Учитель української літератури:

Сподіваюсь, всі впоралися і завдання не були для вас важкими!

Учитель англійської мови:

Now students, let's do some tasks in English to check the information, you've heard and seen.

Activity 1. Jigsaw reading. Group work. (5 хв)

Teacher gives each group stripes with the sentences. They must create a text in chronological order according to the information they heard before told by the teacher of Ukrainian literature and have seen in the video.

Lesya Ukrainka was one of Ukraine's best known poets who also wrote plays.
She was intellectual, philosopher, publicist, a person of great will
She was born Larysa Petrivna Kosach-Kvitka on the 25 th February 1871 in the Ukrainian town of Novohrad-Volynskyi.
Ukrainka's father was Petro Kosach, head of the district assembly of <u>conciliators</u>
Her mother was a writer who used the pseudonym Olena Pchilka to write poetry and short stories for children
She was the second child in family.
She learnt to read when she was 4 and she started playing the piano at the age of 5.
She fell ill when she was 10 and since then Lesia Ukrainka fought against that terrible disease
In 1882 Lesia's family lived in small village in Volyn.
She wrote more than 80 poems there.
Now in Kolodiazhne there is a museum to Lesia Ukrainka.
Many tourist come to this museum every year.

Teacher goes around the class and watches the students' work. After finishing the task one of the groups read the text. If there are different variants they are presented either.

Activity 2. Interview of a famous poetess (7 хв).

Pair work. (2 хв) Imagine that you are in Kolodiazhne and met Lesia Ukrainka. Ask her questions about her life and literary work. Think about general and special questions. Use the information from the text you have created and video you have seen. You may use questions from the book on page 83 as an example

Interview (5 хв) One of the students is Lesia Ukrainka. She sits in front of other students in class. Students talk with a poetess.

Possible questions:

1. When were you born?
2. Have you brothers and sisters?
3. What is your father/mother?
4. Where do you live?
5. When did you start reading?
6. When did you start playing the piano?
7. When did you move to Volyn?
9. How many poems did you write in Kolodiazhne?
10. Do you like nature?
11. What is your favourite thing at home?
12. What do you like doing in your free time? etc.

Учитель української літератури:

2. Бесіда. (1 хв.)

- *Якою ви уявляєте цю пору року?*
- *Які кольори переважають навесні?*

Весна – довгоочікувана пора у житті кожної людини, її завжди зустрічали радісно й урочисто. Після довгих зимових холодів та негоди всі бажають поспілкуватися з живою природою — на власні очі побачити перші весняні квіти, ніжну зелену траву, почути чаруючий спів пташок.

Весна для Лесі Українки – це час, коли їй не так болить, це відчуття приливу сил, енергії, прагнення насолоджуватися, радіти від тих змін, які відбуваються в природі.

Поезія «Давня весна» була написана під час хвороби поетеси. Як же сприймає прихід весни Леся Українка? Це ми дізнаємося, ознайомившись із змістом.

Виразне читання вірша вчителем.

3. Бесіда за змістом поезії. (5 хв.)

- *Якою була ця весна ?*
- *Які зорові та слухові образи постають у вашій уяві, коли ви читаєте поезію?*
- *Як лірична героїня твору ставиться до приходу весни?*
- *Посилаючись на текст твору, опишіть красуню-весну.* (Орієнтовна відповідь: «Була весна весела, щедра, мила, Промінням грала, сипала квітки»)
- *Які зміни відбуваються в природі навесні?* (Орієнтовна відповідь: «Все ожило, усе загомніло – Зелений шум, веселая луна! Співало все, сміялось і бриніло, А я лежала хвора й самотна.»)
- *Чому поетеса ображається на весну?* (Орієнтовна відповідь: «Для мене тільки дару не придбала, Мене забула радісна весна»).
- *Чому лірична героїня змінила своє ставлення до красуні-весни?*

- *Якими звуками переповнена дана поезія? (Орієнтовна відповідь: «Приплинув вітер, і в тісній хатині Він про весняну волю заспівав, А з ним прилинули пісні пташині, І любий гай свій відгук з ним прислав»).*
- *Як ця поезія пов'язана з життям її авторки?*
- *Чим весна обдарувала героїню твору?*
- *Чому поетеса згадує про давню весну?*
- *За що героїня поезії вдячна весні?*

Бесіда. (2 хв.)

1. Провідною темою є...? (Орієнтовна відповідь: *Відтворення впливу приходу весни на хворобливий стан поетеси.*)
2. Головна ідея твору? (Орієнтовна відповідь: *Возвеличення краси весняної природи, за сприянням якої людина забуває про свою хворобу, самотність.*)
3. Основна думка? Наведіть рядки з твору. (Орієнтовна відповідь: *«Моя душа ніколи не забуде Того дарунку, що весна дала».*)
4. Який жанр цього твору? (Орієнтовна відповідь: *Пейзажна лірика.*)

Учитель англійської мови:

Activity 3. ODE

And now, student, let's write a poem. Teacher gives templates with ODE to students, Vocabulary File (Appendix 1) with adjectives and adverbs to help students to write. They write their own poems and then present them for the whole class.

Template:

- Line 1: Name an object or a person you'd like to write about
- Line 2: Write 2 adjectives to describe it.
- Line 3: Where is it?
- Line 4: Repeat its/her name
- Line 5: What is it/she doing?
- Line 6: How is it doing it?
- Line 7; Repeat where it is/
- Line 8: Repeat the 2 adjectives
- Line 9: Add 2 more adjectives
- Line 10: Repeat the name again.

Example:

Lesia Ukrainka	Spring
Great, hardworking	Enchanted, majestic
In Ukraine	In the village
Lesia Ukrainka	Spring
Writing poems	Blooming
Seriously, wonderfully	Gently, colourfully
In Ukraine	In the village
Polite, intelligent	Delicate, glorious
Curious, wise	Elegant, charming
Lesia Ukrainka	Spring

IV. Рефлексивно – оцінювальний етап.

Інтерактивна вправа «Мікрофон».

- Продовжте речення «Я хочу, щоб весна принесла мені в дарунок ... тому що...».

V. Оцінювання.

1. Самооцінювання за схемою.

- Оцініть свою роботу на уроці.

Лист самооцінювання з української літератури

1. Я був/була активною на уроці.
2. Я правильно відповідав/відповідала на запитання.
3. Я доводив/доводила свою думку на уроці.

Лист самооцінювання з англійської мови

3-2-1 Self Reflection

3

3 things I think I did well

-
-
-

2 concepts I still need to practice

-
-

2

1

1 question/comment I have for my teacher

-

2. Оцінювання учнів вчителями.

VI. Домашнє завдання з української літератури.

1. Вивчити напам'ять поезію «Хотіла б я піснею стати».
2. Виписати художні засоби з поезії.

На вибір

Зробити презентацію на тему: «Леся Українка. Цікаві факти біографії».

Домашнє завдання з англійської мови:

Make presentation “Lesia Ukrainka”

Використані джерела

Українська література:

1. Авраменко О.М. Українська література: підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти. 2-ге видання, перероблене. Київ : Грамота, 2021.

<https://youtu.be/sgWxjcb50r8>

<https://vseosvita.ua/test/zhyttievyi-i-tvorchyi-shliakh-lesi-ukrainky-3191348.html>

https://ukrlit.net/lesson/8klas_2/20.html

Англійська мова:

1. Несвіт А. Англійська мова (8-й рік навчання). Підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти. К.: Генеза, 2021. С.83

2. Віршована англійська/Упорядник О.Карпенко. К.: Шкільний світ, 2007. 112 с.
3. 100+ Adjective Words to Describe Flowers. ULR: <https://www.englishbix.com/adjective-words-to-describe-flowers/>.
4. Adjectives Words to Describe Nature Beauty and Landscapes. ULR: <https://www.englishbix.com/words-to-describe-nature/>.
5. Adjectives and Adverbs. ULR: <https://englishstudyhere.com/grammar/adjectives/adjectives-and-adverbs/>.
6. How do I give feedback to 100+ students? ULR: <https://ditchthattextbook.com/feedback-100-students/#tve-jump-182ea12a371>.

Проаналізуємо структуру наведеного бінарного уроку.

Традиційно, перший етап уроку організаційний, мобілізує учнів на роботу та задає робочу обстановку, окреслює формат проведення навчального заняття.

Другий, мотиваційний етап, поживляє пізнавальний інтерес, поглиблює перші враження, оргмоменту.

Основний етап, повідомлення нового матеріалу, розпочинається з постановки проблемної ситуації, звернення до свідомості учнів, з розуміння якою інформацією по темі вони володіють, що знають про Лесю Українку. Проблемна ситуація плавно переходить до опису атмосфери кінця XIX століття, в якій проживала сім'я Косачів, родинної обстановки. Слова педагога доповнюються і наочно ілюструються засобами ІКТ – віртуальною подорожжю до меморіального музею у м. Новограді-Волинському. Описовий і візуальний характер матеріалу взаємно доповнюються, формуючи образ дитинства, юнацтва поетеси, обставини формування характеру, творчої натури. Перша віртуальна екскурсія плавно переходить в іншу, занурюючи у захопливий світ природи, який впливав на творчість поетеси, виникнення художніх образів, героїв її творів. Основний етап завершується розглядом короткої, трагічної біографії Лесі Українки.

Наступний етап, етап первинної рефлексії, передбачає виконання тесту на Всеосвіті, який дає уявлення про ефективність подання біографічної інформації, її сприйняття.

Етап закріплення передбачає формування компетентності у спілкуванні іноземною мовою: розвиток навичок читання, говоріння, аудіювання, формулювання власної думки на англійській мові, критичного мислення. Це досягається засобами групової роботи, роботи у парах з елементами гри та діалогу. Завдання зі спілкуванням іноземною мовою переходять у завдання з розвитку високохудожнього мовлення державною мовою.

Рефлексивно-оцінювальний етап забезпечується виконанням інтерактивної вправи «Мікрофон», самооцінюванням власних навчальних досягнень, підведенням підсумків уроку. Формулюванням тематики домашнього завдання та його обговорення завершується урок.

Як видно, урок побудований за традиційною схемою і підсилений ІКТ-технологіями – QR-кодами для подання інформації, продубльованими гіперпосиланнями, електронними тестами-анкетами. Особливістю уроку є включення в основний етап уроку такої сучасної форми подання інформації, як

віртуальна екскурсія. Віртуальних екскурсій дві, вони різні за формою подання інформації, але об'єднані спільною темою. У дітей є можливість самостійно за наданими гіперпосиланнями здійснити ці екскурсії повторно. Іншою технологією ІКТ, застосованою на уроці є елементи технології мобільного навчання, яка передбачає проходження учнями тесту на зовнішній платформі, доступ до якої також здійснюється за допомогою QR-коду. Також за допомогою QR-коду зашифроване домашнє завдання.

Використання традиційної схеми побудови уроку дозволяє ефективно спланувати навчальну роботу та розподілити час, а бінарний зміст та використання ІКТ – зацікавити учнів, викликати пізнавальний інтерес, реалізувати принцип наочності, тим самим мотивувати їх на навчальну роботу.

Опитування учнів за наслідками уроку показало, що саме проведення уроку, його емоційний фон, враження є цілком позитивними. А самоаналіз педагогів показав, що задачі, які ставляться перед інтегрованими уроками (мотиваційна, інтеграційна, навчально-пізнавальна, інформативна, комунікативна) в цілому досягаються з пристойним, у порівнянні з традиційним уроком, результатом. Учні відмічають, що їм сподобалось і зацікавило: незвична форма проведення, навчальна робота зі смартфоном, прогресивні методи подання інформації, робота в групах, діалогова форма проведення уроку, можливість самооцінки власних результатів, можливість покращити компетентність у спілкуванні іноземною мовою на звичайну рідну навчальну тему, а не якісь події в Лондоні.

Таким чином, при правильній організації, підготовці та проведенні, урок може бути і цікавим, і пізнавальним, і мотивуючим, і розвиваючим, і виховуючим. При цьому, надаючи задоволення і педагогам, і учням. Тож творчий пошук педагога, застосування нових форм, методів, підходів, технологій має бути буденністю, і тоді освітній процес стане ефективним.

Список використаних джерел

1. Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#n16>.
2. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. №988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>.
3. Сухомлинський В.О. Вибрані твори: в 5-ти т. / В.О.Сухомлинський; [редкол.: О.Г.Дзевєрін (голова) та ін.]. К.: Рад. шк., 1976. Т.3: Серце віддаю дітям; Народження громадянина; Листи до сина. 1977. 670 с.